

23 juni 2023

ACCOUNTANTSVERSLAG 2022

Gemeente Soest

BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:
de raad van de gemeente Soest
T.a.v. de griffier
Postbus 2000
3760 CA SOEST

Utrecht, 23 juni 2023
Kenmerk: 54.267/JT/CY/429

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Gemeente Soest (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 31 oktober 2022, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2022. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

De jaarrekening van de gemeente Soest geeft een getrouw beeld en de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig weer.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de Gemeente Soest bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Gelukkig heeft een belangrijk deel van de controle weer bij u op het gemeentehuis plaats kunnen vinden, wat het eenvoudiger en plezieriger maakt.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:
Arjan Verwoert
28 juni 2023 10:47 +02:00...

drs. G.J. Verwoert RA
Partner en extern accountant Gemeente Soest

Ter informatie
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA
VOLGENDE PAGINA
INHOUDSOPGAVE
DASHBOARD

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- Wij zijn voornemens een controleverklaring af te geven waarin wij stellen dat de jaarrekening 2022 getrouw is en rechtmatig
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.422.000 respectievelijk € 4.266.000.
- Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- De WNT is nageleefd.

AANDACHTSPUNTEN VOOR 2023

Op basis van de interim- en jaarrekeningcontrole 2022 zijn de aandachtspunten voor 2023:

- Doorontwikkeling van de administratieve organisatie en interne controle naar rechtmatigheidsverantwoording over 2023.
- Inrichting van het nieuwe financiële systeem
- Coördinatie van verantwoordingsproces SiSa-regelingen

RESULTAAT 2022

(x €1.000)	2022	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-9.225	-4.295
Mutatie reserves	-971	-2.762
Resultaat	**-10.196**	**-7.058**

Het resultaat over 2022 bedraagt € 10,1 miljoen voordelig na mutaties in reserves, terwijl € nihil was begroot. Het resultaat wijkt circa 6,4% af van de totale begrotingsomvang. Deze afwijking komt met name door meevallers in de decembercirculaire en de regeling ontheemde Oekraïne. De oorzaken van de afwijking lopen uiteen en worden toegelicht onder resultaten 2022.

ONTWIKKELING

- Het aantal en de omvang van **SiSa-regelingen** is in 2022 toegenomen naar 31. De regelingen vloeien voort uit Covid-19 gerelateerde activiteiten en opvang ontheemden Oekraïne, welke de gemeente voor de burger moet organiseren. Het aantal activiteiten nemen voor de gemeente toe, alsmede de taken voor de administratie en afleggen van verantwoording over deze activiteiten.
- De verliesvoorziening **grondexploitatie** Masterplan Soesterberg en Dalweg is toegenomen met € 390.000. De toename van de voorziening wordt veroorzaakt door een hogere bouwkosten als gevolg van de inflatie.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- Verbeteren van vastlegging van tussentijdse overeenstemming financiële positie grondexploitatie Hart van de Heuvelrug met opdrachtgever provincie Utrecht;
- Aanbestedingsrechtmatigheid een aantal contracten is als onrechtmatig meegewogen in ons oordeel voor 2022 € 322.000 (2021: € 753.000).
- In het sociaal domein resteert één controleverschil van €84.000. Daarnaast is sprake van onzekerheden op rechtmatigheid ad € 376.000 in verband met de onzekerheid op prestatielevering bij PGB.

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

			GTK		
	2021	2022	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Solvabiliteit	38%	45%	>50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	2%	3%	< 20%	20-35%	> 35%
Netto/gecorrigeerde schuldquote	21%	15%	< 90%	90-130	> 130%
Structurele exploitatieruimte	1%	6%	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	97%	97%	< 95%	95-105%	>105%

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Belangrijkste uitkomsten jaarrekeningcontrole
2.2 De jaarrekening is getrouw
2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening
2.4 Uw aandachtspunten 2023

2.1 Belangrijkste uitkomsten jaarrekeningcontrole

Naleving Europese aanbestedings-richtlijnen

Grondexploitaties in opdracht van provincie Utrecht

Beheersing verhuuropbrengsten

Inleiding

Bij de jaarrekening 2022 hebben wij een aantal aandachtspunten geconstateerd. Hieronder geven wij kort onze waarnemingen weer ten aanzien van de belangrijkste aandachtpunten.

Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen

In 2022 is de omvang van de onrechtmatige bestedingen lager dan onze materialiteit. De gemeente Soest heeft in 2022 preventieve maatregelen getroffen ter beheersing van de naleving van aanbestedingsrichtlijnen. De resterende onrechtmatige contracten betreffende doorlopende contracten uit eerdere jaren. Wij hebben het overzicht met onrechtmatigheden en de aandachtspunten voor 2023 gedeeld met de organisatie.

Beheersing financiële positie grondexploitaties in opdracht van de provincie Utrecht

De gemeente Soest voert in opdracht van de provincie Utrecht de grondexploitaties voor Hart van de Heuvelrug uit. De provincie Utrecht draagt in beginsel het economisch risico voor deze grondexploitaties. Wij adviseren u om de vastlegging van de tussentijdse afstemming over de financiële positie te verbeteren ter borging dat uiteindelijk de afrekening met de provincie Utrecht plaatsvindt conform wederzijdse verwachtingen.

Verhuuradministratie

Wij hebben vastgesteld dat, in lijn met voorgaande jaren, per taakveld verschillende verhuuradministraties worden gebruikt. Wij adviseren u bij de inrichting van uw nieuwe financiële systeem het bijhouden van een centrale verhuuradministratie te overwegen.

2.2 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2022 is getrouw

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2022 van de Gemeente Soest een goedkeurende controleverklaring af te gegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Sociaal domein – pgb Jeugdzorg en Wmo	-	376	4.2
Sociaal domein – Wmo ZIN en Jeugdzorg ZIN	84	-	4.2
Overlopende passiva – te besteden SiSa	242		
Totaal	**326**	**376**	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.422	4.266	
Performance materialiteit (80% van de materialiteit)	1.137		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	71		

Het college heeft, voor zover mogelijk, de door ons geconstateerde verschillen boven de rapporteringstolerantie gecorrigeerd. Voor fouten onder de rapporteringstolerantie bevestigt het college dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen (onder de rapporteringstolerantie) zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de getrouwheid.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen m.u.v. een saldo ad €322.000.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	326	376	Bijlage B
Aanbestedingsrechtmatigheid	322	-	
Totaal	**648**	**376**	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.422	4.266	
Performance materialiteit (80% van de materialiteit)	1.137		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	71		

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de rechtmatigheid.

Aanbestedingsrechtmatigheid

De onrechtmatigheden die wij hebben vastgesteld bestaan uit een divers aantal contracten, bestaande uit doorlopende onrechtmatige contracten.

2.4 Uw aandachtspunten voor 2023

Inleiding

Bij de jaarrekening 2022 hebben wij een aantal aandachtspunten geconstateerd voor 2023 en verder. Hieronder geven wij kort onze waarnemingen weer ten aanzien van de belangrijkste overige aandachtspunten.

Effectieve inrichting processen ten behoeve van verantwoordingsproces rechtmatigheids-verantwoording

Effectieve inrichting van processen ten behoeve van verantwoordingsproces rechtmatigheidsverantwoording

De gemeente Soest heeft nog geen besluitvorming gedaan over het normenkader en de verantwoordingsgrens. Deze onderdelen zijn het vertrekpunt voor de inrichting van de verbijzonderde interne controles. Het is noodzakelijk is om het normenkader en de verantwoordingsgrens op korte termijn ter besluitvorming voor te leggen, zodat processen naar de vereisten van de rechtmatigheidsverantwoording kunnen worden ingericht.

Concerncontroller en verbijzonderde interne controle

Over boekjaar 2022 zijn in het boekjaar geen uitkomsten vanuit de verbijzonderde interne controle gerapporteerd aan de concerncontroller. Advies is om tussen de concerncontroller en VIC afspraken te maken over de aard, timing en reikwijdte van de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden in een controleplan. Door tussentijds al te rapporteren over de uitkomsten van de VIC-werkzaamheden kunnen al in het jaar door de organisatie verbetermaatregelen worden getroffen en worden geanticipeerd op de inhoud in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wij vragen aandacht voor de processen rond het nieuwe financiële systeem

Inrichting van het nieuwe financiële systeem

Naast de gewenste functionaliteiten, vragen wij aandacht voor de IT-General control en functiescheidingen binnen de applicatie (o.a. bij inkoop tussen leveringsbewakers en budgethouders). Door nu de inrichting om het systeem en de bevoegdheden binnen het systeem te organiseren kan de organisatie in komende jaren, voor de rechtmatigheidsverantwoording door het college, gebruikt maken van deze functiescheiding en processen. Het is hierin vooral van belang dat de processen en verantwoordelijkheden ingeregeld zijn om te borgen dat logische toegangsbeveiliging, change managent, continuïteit en de bevoegdheden correct blijven ingericht. Indien gewenst kijken we graag proactief mee naar de inrichting van de genoemde processen anticiperend op de IT audit 2023.

Coördinatie van verantwoordingsproces SiSa-regelingen

Coördinatie van verantwoordingsproces SiSa-regelingen

Het aantal SiSa-regelingen voor gemeentes is de afgelopen twee jaren meer dan verdubbeld. Over het geheel van SiSa-regelingen wordt jaarlijks verantwoording afgelegd in de SiSa-bijlage. Kenmerkend voor de SiSa-regelingen is dat de coördinatie en administratie bij diverse personen binnen de organisatie belegd. Ons advies is om éénzelfde werkwijze ten aanzien van het verantwoordingsproces op te stellen en te communiceren aan de SiSa-verantwoordelijken.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2022
3.2 Uw financiële positie vergeleken
3.3 Dashboard financiële positie
3.4 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2022

Resultaat 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt voordelig EUR 3,1 miljoen

Het resultaat van Gemeente Soest over het jaar 2022 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 3,1 miljoen voordelig.
In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2022	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-9.225	-4.295	-4.960	-5,8%
Dotaties reserves	12.711	12.889	-178	8%
Onttrekkingen reserves	-13.682	-15.652	-1.970	-8,6%
Resultaat	**-10.196**	**-7.058**	**-3.138**	**-6,4%**

-/- is meer baten dan lasten

Belangrijkste afwijkingen in het resultaat 2022 op programma's

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden toegelicht in de jaarrekening onder hoofdstuk "Toelichting belangrijkste afwijkingen per programma" op pagina 8.

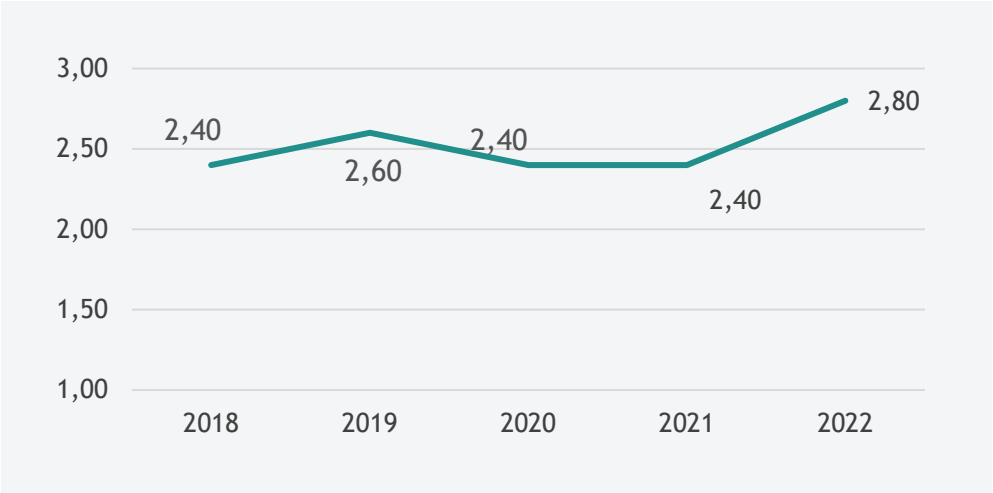
Het resultaat 2022 wijkt ongeveer 6,4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Zoals in de jaarrekening terug te lezen is zijn de grootste meevallers in de gerealiseerde cijfers 2022 :

- Programma 1: Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten als gevolg van de incidentele vrijval van de voorziening Wachtgeld en Pensioenen (€ 252K) en het voordeel op bekostiging opgaven ontheemden Oekraïne (€ 1.137k).
- Programma 3: In het saldo zit een voordeel als gevolg van minder uitgaven wmo dan begroot (€ 519K);
- Algemene dekkingsmiddelen: Er zijn extra middelen ontvangen (decembercirculaire) die niet meer verwerkt konden worden in de begroting (€1.464K).

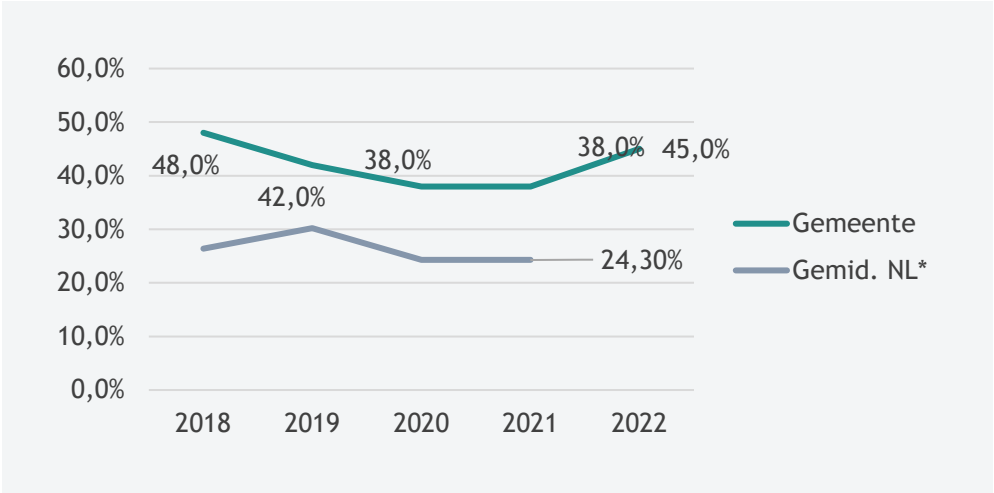
In september wordt de najaarsrapportage opgesteld. Bovengenoemde meevallers zijn pas zichtbaar na vaststelling van deze rapportage en zijn daarom in deze najaarsrapportage niet meegenomen als begrotingswijzigingen.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

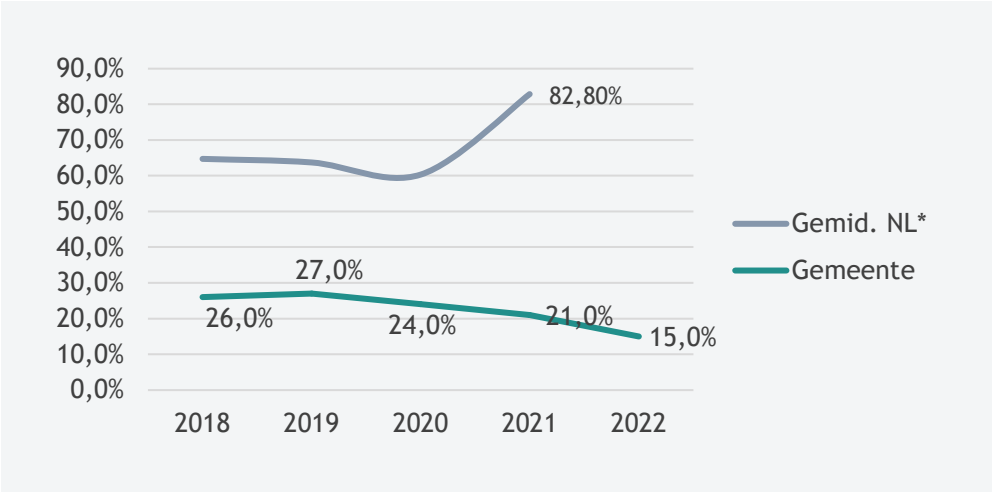
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

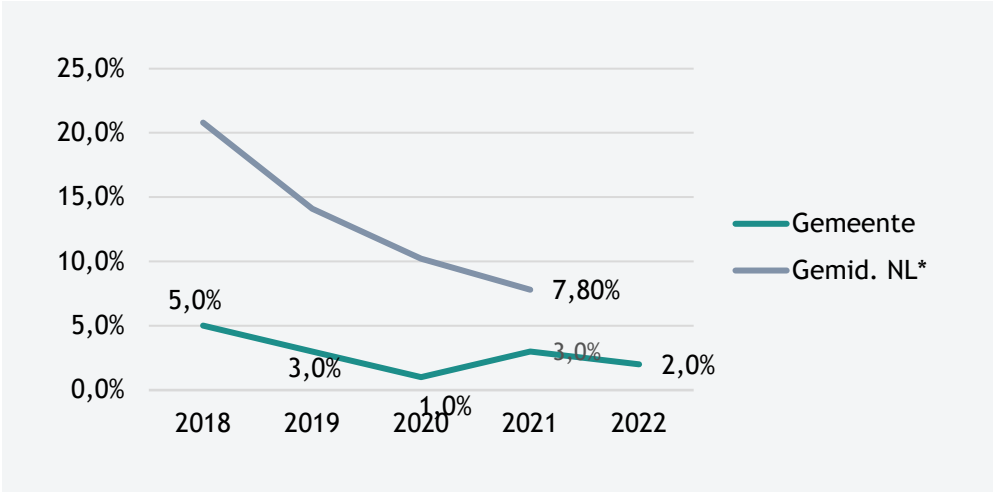
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

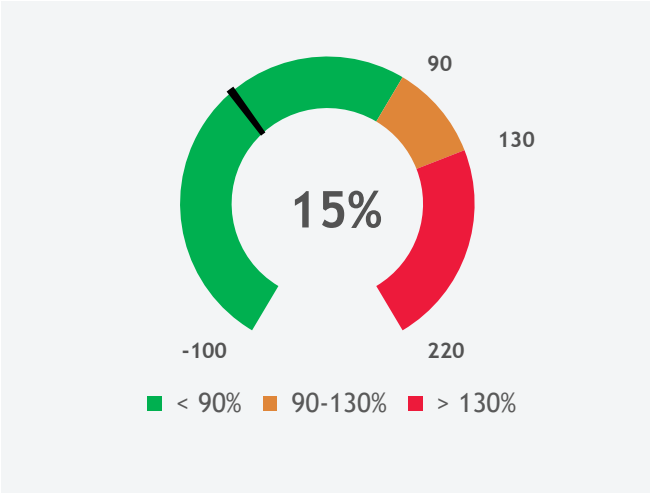
RATIO GRONDEXPLOITATIE

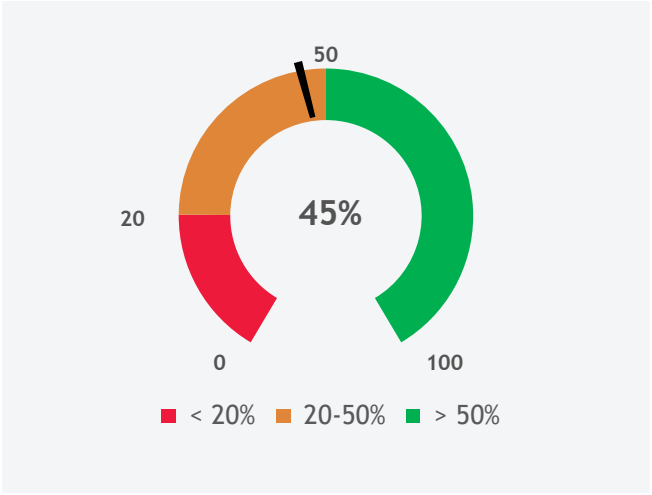
De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten in de categorie 50.000-100.000 inwoners. Data gebaseerd op Benchmark Nederlands Gemeenten van BDO.

3.3 Dashboard financiële positie | Radars kengetallen

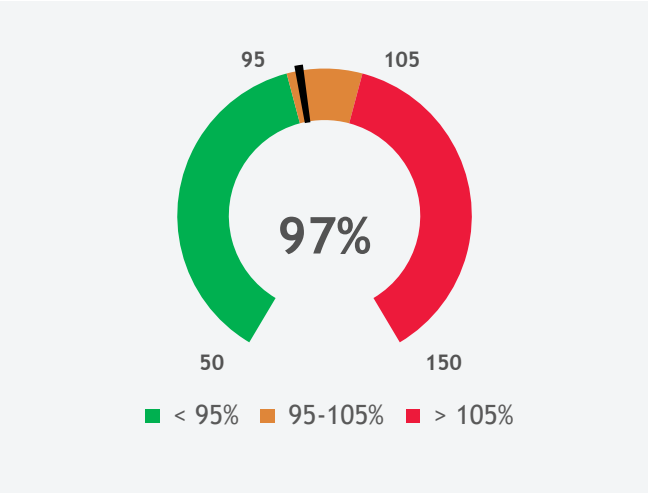
NETTO SCHULDQUOTE

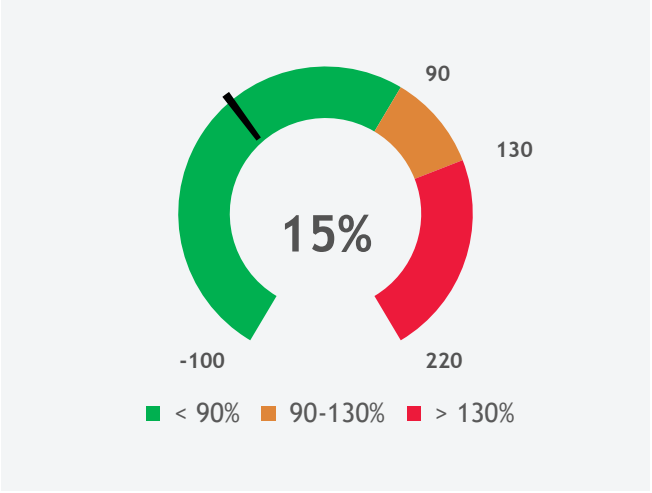
SOLVABILITEIT

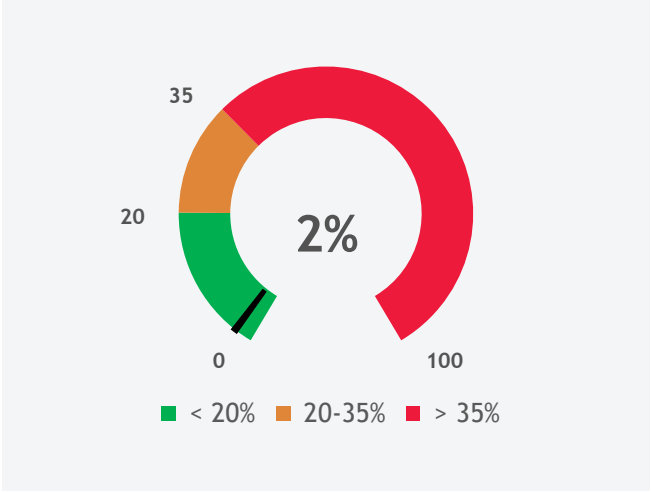
BELASTINGCAPACITEIT

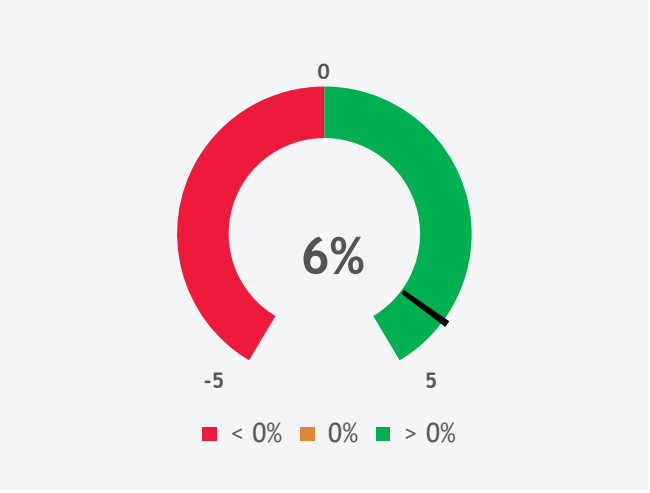
(GECORRIGEERDE) SCHULDQUOTE

GRONDEXPLOITATIE

STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden bezien

Signaleringswaarden GTK 2020 als referentiewaarden

Uw financiële positie is voldoende

Uw weerstands-vermogen is toegenomen tot 2,8

De gemeente kan aan haar lange termijn-verplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is minst risicovol

Belastingcapaciteit

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen Gemeente Soest is uitstekend

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt € 20,4 miljoen (2021: € 13,6 miljoen), daar tegenover staat een benodigde weerstandscapaciteit van €7,4 miljoen (2021: €5,6 miljoen). De toename van de weerstandsratio in de jaarrekening 2022 is het voornamelijk gevolg van toename van de algemene reserve als gevolg van het behaalde positieve saldo. Er is geen sprake van nieuwe invloedrijke financiële risico's, echter zien we wel dat een aantal top 10 risico's in de jaarrekening (p.81) een grotere invloed heeft op het benodigde vermogen. Dit ligt enerzijds in een hogere verwachte impact, dan wel een hogere kans dat het risico materialiseert.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2022 45%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de Gemeente Soest in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.
De netto gecorrigeerde schuldquote bedraagt 15%. De netto gecorrigeerde schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. Net als de solvabiliteitsratio verbetert de netto schuldquote. Deze quote valt in het minst risicovolle deel volgens de GTK 2020 .

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de Gemeente Soest is 2% (de waarde van de grond ten opzichte van de totale baten). De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen en wordt bepaald door de totale WOZ-waarde van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. Vanuit financieel perspectief bekijken wij de belastingcapaciteit als de mate waarin de gemeente nog financiële ruimte heeft om financiële risico's met belastingbaten op kan vangen.

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring
4.2 Sociaal domein uitgelicht
4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
4.4 BBV, WNT en SiSa
4.5 Begrotingsrechtmatigheid

4.1 Rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

De paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn opgenomen in de controleverklaring

Transparantie over fraude en continuïteit vraagt dialoog

Verplicht rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring

Vanaf boekjaar 2022 nemen accountants bij wettelijke controles de paragrafen controleaanpak frauderisico's en veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie op in de controleverklaring. Deze aanpassingen zien op het verplicht rapporteren over onze controleaanpak frauderisico's en onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen in de controleverklaring. Deze verplichting geldt voor wettelijke controles (gemeenten, provincies en waterschappen). Met het verplicht rapporteren over deze onderwerpen wordt tegemoet gekomen aan een veel gehoorde wens van stakeholders om transparanter te zijn over welke werkzaamheden wij als uw accountant hebben uitgevoerd om frauderisico's en het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten bij gecontroleerde decentrale overheden te mitigeren. Per onderwerp rapporteren wij over wat de meest belangrijke frauderisico's zijn, over de inschatting van het college om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen en hoe op beide thema's in de controle is ingespeeld. Uiteraard hebben de onderwerpen fraude en het vermogen om financiële risico's op te vangen altijd al de aandacht tijdens de accountantscontrole. Maar door deze zaken nu te beschrijven in de controleverklaring, wordt die aandacht ook expliciet gemaakt.

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente. Daarnaast hebben wij kennis genomen van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties aan de hand van de door u opgestelde frauderisicoanalyse besproken.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van frauderisico's en de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze (concept) controleverklaring 2022.

Frauderisicobeheersing

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft in 2022 een notitie uitgebracht 'Frauderisicobeheersing aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals de gemeenteraad, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol.
Graag adviseren u in overleg te gaan met de organisatie over het vergroten van de actieve rol van de gemeenteraad/auditcommissie ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne controleafdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (1/3)

Sociaal domein 2022 bedragen circa € 30,8 miljoen

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van Gemeente Soest met betrekking tot het sociaal domein bedragen over 2022 circa € 34,4 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2022	2021
Jeugdzorg	13,0	12,1
Wmo	6,5	6,0
PGB	0,7	0,8
Werk & Inkomen	10,6	12,0
Totaal	**30,8**	**30,9**

De lasten voor jeugdzorg en wmo nemen verder toe. Dit is een landelijke trend onder de gemeentes.
De lasten voor werk & inkomen zijn gedaald. De daling wordt deels verklaard door afname van de TOZO-regeling.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (2/3)

Fout pgb mede gebaseerd op projectiebrieven

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2022 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een verklaring met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor Gemeente Soest zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	6,22%	1,91%
Wmo	7,02%	1,22%

Onzekerheden pgb geraamd op € 376.000

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van zorgaanbieders die via de gemeente Amersfoort ontvangen worden, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de Gemeente Soest hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 376.000.

Via de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) is een review gedaan in overleg met ons waardoor wij kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2022 van uw gemeente.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (3/3)

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorgaanbieders bedraagt in 2022 circa € 6,5 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de Gemeente Soest. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de Gemeente Soest (via Gemeente Amersfoort) per zorgaanbieder om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol en het controle- en verantwoordingsprotocol Rechtmatigheid Sociaal Domein Regio Amersfoort.

Uit onze controle blijkt dat er door de Gemeente Soest geen materiële verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productie-verantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn gelijk aan de lasten in de jaarrekening. Daarmee bestaat geen materiële fout omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten.

Afwijkingen bij productie-verantwoordingen
€ -

Jeugdzorg ZIN

De productieomvang van Jeugdzorg ZIN bij zorgaanbieders bedraagt in 2022 circa € 13,0 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Jeugdzorg ZIN vindt plaats vanuit de Gemeente Soest. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Jeugdzorg ZIN vraagt de Gemeente Soest per zorgaanbieder om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol het controle- en verantwoordingsprotocol Regio Amersfoort.

Uit onze controle blijkt dat er door de Gemeente Soest geen materiële verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productieverantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn gelijk aan de lasten in de jaarrekening. Daarmee bestaat geen materiële fout omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten.

Resterende onzeker-heid Jeugdzorg en Wmo circa
€ 376.000

Tevens is van een aantal zorgaanbieders geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2022 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 376.000.

Zelfstandig voldoende grip op lasten Wmo en Jeugd

Wij concluderen dat Gemeente Soest, met hulp van Gemeente Amersfoort, voldoende grip heeft op een groot deel van de lasten inzake Wmo en Jeugdzorg. Dit resulteert derhalve niet in een materiele onzekerheid ten aanzien van de prestatielevering van de zorg.

4.3 Ontwikkeling grondexploitaties

Redelijkheid belangrijkste schattingselementen vastgesteld

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

Dalweg

De positie onderhanden werk grondexploitaties bestaat uit de boekwaarde voor bouwgrondexploitatie Dalweg ad € 2,1 miljoen ultimo 2022. Tot op heden is 19% van de totaal verwachte lasten ad € 15 miljoen gemaakt. Gezien de verkoop voornamelijk in 2024 en 2025 gepland staat, is er 5% van de verwachte opbrengsten ad eveneens € 15 miljoen verantwoord. In de huidige markt zien we een beperkt risico ten aanzien van de afzetbaarheid bij dit project.

Ultimo 2022 is een voorziening grondexploitaties gevormd tegen netto contante waarde ad € 0,6 miljoen (nominaal € 0,7 miljoen). Op grond van de berekening van de eindwaarden is een voorziening benodigd voor het project. In de jaarrekening is toegelicht dat door met name de stijging van de inflatie de in 2022 getroffen verliesvoorziening met € 0,1 miljoen is gestegen.

Masterplan Soesterberg

De positie onderhanden werk grondexploitaties bestaat uit de boekwaarde voor bouwgrondexploitatie Masterplan Soesterberg met € 3,4 miljoen ultimo 2022. Tot op heden is 71% van de totaal verwachte lasten ad € 33,7 miljoen gemaakt. De opbrengsten zijn al voor 80% gerealiseerd. Het resterende nog te realiseren deel staat gepland in 2024. In de huidige markt zien we een beperkter risico ten aanzien van de afzetbaarheid bij dit project.

Ultimo 2022 is een voorziening grondexploitaties gevormd tegen netto contante waarde ad € 7,3 miljoen (nominaal € 7,5 miljoen). Op grond van de berekening van de eindwaarden is een voorziening benodigd voor het project. In de jaarrekening is toegelicht dat door met name de stijging van de inflatie de in 2022 getroffen verliesvoorziening met € 0,3 miljoen is gestegen.

4.5 BBV, WNT en SiSa

BBV wordt nageleefd

In de jaarrekening is gerapporteerd over de Woo

Voorziening voor verlofsparen is in de jaarrekening opgenomen

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Soest de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat gemeente Soest in de paragraaf bedrijfsvoering heeft gerapporteerd over dit onderwerp.

Voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk ‘vormen voorziening voor verlofsparen’. Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo. In uw jaarrekening 2022 is een voorziening opgenomen voor het spaarverlof dat actief geoormerkt is door medewerkers. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot deze verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hierbij geen tekortkomingen geconstateerd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) bepaald voor gemeenten dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2022 niet meer bedragen dan € 216.000 per jaar.
Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 van de gemeente Soest niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Soest voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

4.5 BBV, WNT en SiSa

Geen bevindingen SiSa-bijlage

M&O-beleid in het kader van Tozo

M&O-beleid in het kader van de Wet Inburgering 2021

Exponentiele toename aantal SiSa-regelingen

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2022. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

In bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 wordt ingegaan op de aandachtspunten voor de accountant bij de Tozo in de SiSa 2022. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2022 en opvolging IB signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vindt conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot Tozo in 2022 adequaat en toereikend is.

Daarnaast wordt in bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 ingegaan op de Wet Inburgering 2021. Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in de SiSa-bijlage 2022. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2022 en opvolging IB signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vinden conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot de Wet Inburgering in 2022 adequaat en toereikend is.

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor uw gemeente, zijn daardoor exponentieel toegenomen. Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen Soest, andere gemeenten en decentrale overheden en de accountantskantoren.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid (1/2)

Onderschrijding baten/lasten € 5 miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 159 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 142 miljoen aan werkelijke lasten in 2022. Dit is in totaal een onderschrijding van € 17 miljoen (10,6%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 166 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 152 miljoen aan werkelijke baten in 2022. In totaal gaat het om een lager realisatie van baten van € 14 miljoen (8,4%). Beide onderschrijdingen zien met name toe op het fysiek domein waarbij door vertraging minder gerealiseerde verkopen zijn in de grondexploitaties (€13 mln). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves.
De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten. Zoals blijkt uit de figuur op voorgaande pagina is op twee programma’s een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid (1/2)

Geen begrotings-onrechtmatigheden die meetellen in ons oordeel

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Bestuurlijke omgeving (totaal € 490.000)	De overschrijding van de lasten van de programmabegroting bestuurlijke omgeving worden gecompenseerd door hogere baten.	✓	
2. Sociale leefomgeving (totaal € 3.595.000)	De overschrijding van de lasten van de programmabegroting sociale leefomgeving worden gecompenseerd door hogere baten	✓	
Overhead (totaal € 533.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is gesignaleerd om nog te kunnen rapporteren als begrotingswijziging.	✓	

Bijlagen

A Onze controle

B Bevindingen SiSa-bijlagen

A. Onze controle

A. Onze controle (1/4)

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Gemeente Soest, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 31 oktober 2022 met kenmerk 'AV/KTJV/AA22-1830'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.422.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 8 november 2022. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van Gemeente Soest. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen significant risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen de gemeente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels;
- Het risico op onjuiste inschatting van nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten op grondexploitaties;
- Het risico op onrechtmatige betalingen door het ontbreken van zichtbare interne beheersing op het muteren van crediteurenstamgegevens.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2022 van Gemeente Soest aan de daaraan te stellen eisen voldoet, zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2022 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van Gemeente Soest zijn gebaseerd op de veronderstelling dat Gemeente Soest als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

A. Onze controle (3/4)

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De jaarstukken 2022 van uw gemeente bestaan uit:
- het jaarverslag 2022 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- de jaarrekening 2022 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondslagen van de jaarrekening 2022 zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2022. In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2022. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en functionaris(sen) en met het college/de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd. Daarnaast hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Controle op journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Controle op betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen;
- Controle op significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben in onze controleverklaring melding gemaakt van de belangrijkste frauderisico's en hoe wij deze hebben geadresseerd. Tijdens de controle van boekjaar 2022 betroffen dat de volgende risico's:

- Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management. Wij zijn van mening dat binnen de gemeente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Onrechtmatige betalingen als gevolg van het ontbreken van preventieve beheersingsmaatregelen op het wijzigen van crediteurenstamgegevens.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

B. Bevindingen SiSa-bijlage (1/3)

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Soest heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2022 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen:

Wij verwijzen naar de toelichting op de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2022 van de gemeente Soest. De gemeente Soest heeft voor indicator 03 van regeling A16 'Bekostigingsregeling opvang Ontheemden Oekraïne' beroep gedaan op de uitzonderingsbepaling, zoals vermeld in de Definitieve Invulwijzer SiSa 2022 - versie 13 januari 2023. Derhalve is voor deze indicator geen bedrag ingevuld in de SiSa-bijlage.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
C55	Aanpak Energiearmoede			
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire			
C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden			
E27B	Brede doeluitkeringen verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
E84	Tijdelijke stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
E85	Regeling stimulering verkeerveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022			
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022			
G2A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022			

B. Bevindingen SiSa-bijlage (2/3)

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022			
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022			
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022			
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022			
G3A	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022			
G3A	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022			
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022			
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022			
G12A	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022			
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)			
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H25	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)			
L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen			

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022			
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 2_gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 3_gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 4_gemeentedeel 2022			
G4A	Tozo 5_gemeentedeel 2022			
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022			
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022			

bdo.nl